

بررسی و شناخت عوامل موثر در بروز تصادفات رانندگی در اهواز در سال ۱۳۹۵

لیلا علی پو، جعفر شویچی^۲

دانشجوی دکتری مطالعات زنان و مدرس مدعو گروه علوم اجتماعی دانشگاه پیام نور جمهوری اسلامی ایران، تهران.

نویسنده مسئول و عضو هیات علمی گروه علوم اجتماعی دانشگاه پیام نور جمهوری اسلامی ایران، تهران. shovaichij@yahoo.com

چکیده

برآورد دقیق هزینه‌های یک تصادف امری غیر ممکن به نظر می‌رسد. در خصوص کشور ایران که هم اکنون در مرحله رشد فزاینده وسایل نقلیه و به دنبال آن افزایش تعداد تصادفات و خسارات ناشی از آن قرار دارد، این مسئله از اهمیت بیشتری برخوردار است (زنگی آبادی و همکاران، ۱۹۵۱: ۹۰).

متأسفانه، ایران یکی از کشورهایی است که بالاترین میزان تلفات انسانی در حوادث رانندگی را دارد. آمار کشته شدگان در تصادفات وسایل نقلیه در ایران، دوبرابر و آمار مصدومین در سوانح ترافیکی، تقریباً پنج برابر میانگین آمارهای جهانی است. عوامل مؤثری در بروز حوادث دخیل هستند. عوامل همچون راه و عامل طبیعی، وسیله نقلیه، و عامل انسانی است که هر کدام از این عوامل زیربخش‌های گوناگونی را در بر می‌گیرند. مطالعات تحقیقاتی متعدد نشان می‌دهد که عامل انسان، ۹۰ درصد از علل تصادف را تشکیل می‌دهد. به عبارت دیگر ویژگی‌های شخصیتی در رانندگی پرمخاطره تاثیر داشته و خطرات بیشماری را به همراه دارد و به نظر می‌رسد که راه حل‌های ارائه شده در این بررسی می‌تواند مورد استفاده سایر پژوهشگران قرار گیرد و میزان شیوع آن را کاهش دهد.

آمارها نشان می‌دهد که ۸۰٪ از کل تلفات جاده‌ای که در حال حاضر هر ساله به وقوع می‌پیوندد، در کشورهای در حال توسعه و تازه استقلال یافته رخ می‌دهند. پرخطرترین کشورها، بیش از نیم قرن فرصت داشتند تا بیاموزند که چگونه از عهده‌ی افزایش خودروها برآیند، درحالی که کشورهای فقیر فرصت کمی داشته‌اند. بسیاری از کشورهای در حال توسعه، معضل جدی و رو به وخامت تصادفات جاده‌ای را دارا می‌باشند. در حالی که این وضعیت در کشورهای پیشرفته در حال بهبود است (زاهد و رضائی، ۱۳۸۵).

در این تحقیق اهداف زیر مورد نظر است: بررسی عامل استاندارد نبودن وسایل نقلیه و میزان تصادفات رانندگی، بررسی عدم رعایت قوانین و میزان تصادفات رانندگی، بررسی عوامل محیطی و جاده‌ای و میزان تصادفات رانندگی، بررسی عامل جنسیت و میزان تصادفات رانندگی در حومه شهر.

بیان مسأله:

انسان عادی برای حفظ و تطابق خودش با محیط از انواع روشهای خودآگاه و مکانیسم‌های دفاعی کمک می‌گیرد. ولی هرانسانی در برابر فشارها و عواملی که سبب ایجاد تنش و فشار روانی وارد می‌شود،

هدف این مقاله بررسی و شناخت عوامل موثر در بروز تصادفات رانندگی در منطقه اهواز است. ابتدا با بررسی منابع مشخص گردید که در بروز تصادف عوامل گوناگونی مانند انسانی، محیطی، جاده و وسیله نقلیه دخالت دارند که از این بین، نقش عوامل انسانی که منظور عدم رعایت قوانین بیش از سایر عوامل است. روش تحقیق از نوع توصیفی - تحلیلی است که در کنار آن از پرسشنامه و بررسی میدانی برای تکمیل کار مورد استفاده قرار گرفت. یافته‌ها حاکی از آن است که از بین عوامل موثر بر تصادفات، عوامل عدم رعایت قوانین که بر می‌گردد به عامل انسانی ۷۱ درصد بیشترین نقش را داشته است و از بین عوامل انسانی سرعت زیاد، عجله کردن در راه رسیدن به مقصد، عدم رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی، خواب آلود بودن رانندگان، سبقت غیرمجاز و فاصله زیاد مسافت بین مبدا و مقصد و خستگی ناشی از آن نسبت به سایر عوامل نقش بیشتری داشته است. عوامل محیطی و عوامل جنسیتی استاندارد نبودن وسایل و به ترتیب با ۶۴ و ۶۱ و ۵۲ درصد از عوامل دیگر تاثیر گذار در بروز تصادفات است.

کلید واژه: تصادفات جاده‌ای، عامل انسانی، عامل محیطی، عوامل جنسیتی، استاندارد نبودن وسایل نقلیه.

مقدمه

تصادفات ترافیکی در حال حاضر به صورت یک معضل اجتماعی در سطح جهان مطرح است که همه ساله جان تعداد زیادی از مردم را گرفته و هزینه‌های اقتصادی بزرگی را به جامعه وارد میکند. هر فردی که در یک تصادف صدمه یا خسارت میبیند یا معلول و ناتوان شده یا این که جان خود را از دست میدهد، به دلیل این که یک فرد مستقل از دیگران نیست و در شبکه‌های از ارتباط با دیگران (خانواده، دوستان و هر کسی که از این ضایعه تأثیر میپذیرد) زندگی میکند، بنابراین تبعات این حادثه فقط و فقط به شخص حادثه دیده بر نمیگردد، بلکه تمام کسانی که با زندگی وی در ارتباط هستند را نیز تحت تأثیر قرار میدهد. با توجه به عدم امکان ارزش گذاری واقعی برای جان انسانها و درد و رنج حاصل از دست دادن یک خویشاوند،